

VRŠNJACI KORE I ŽIVO IME

„Apsolutno; Nedostižno; Hiperbolično; Uobraženo, prepotentno; Dobro; Pomalo nespretno; Zašto stavljate glupe prideve; Ne!!! Pad; Solidno; Pogođeno; Dirljivo; Žovijalno; Neponovljivo; Duhovito; Upravo prekrasno; Bez konkurencije; Savršeno; Previše egzibicionizma; Nije dobro; Dobro tempirano; Sintetično, izveštačeno, čak! Raspevano; Prvi deo pesme je jako dobar, drugi loš; Smeta ta angažovanost, loše!! Neuspelo; Bolje...”

Citirane ocjene (prema prepisu Nikole Vujčića), što su ih anonimni čitaoci prije gotovo šezdeset godina pisali na marginama primjerka *Kore* koji se nalazi u Biblioteci grada Beograda (signatura: I 2370), upečatljivo nam svjedoče o prijemu ove prevratničke poezija kod nas. Citiraću i ostale čitalačke marginalije iz ove knjige:

„Izvanredno, divno, da se topiš od miline. Pokušaj da svaku reč, stih, rečenicu, dobro proanaliziraš, pa će ti se veoma svideti ako nisi idiot.”

„Šta je ideal modernističkog stvaranja: koza, krompir, puž, to je stalni predmet njihovog pisanja. Bujna mašta, stvaralački duh, gde su. U tonu zlosluta u more stvaralačke zapadnjačke glupe tvrdoglavosti.”

„Modernizam predstavlja regresiju čovečanstva. Sva ova dela su nedostatak talenta. Ona služe kao dokaz da više nema pravih umetnika. Treba biti idiot pa se ovome diviti.”

„Glupane jedan, pa ovi stihovi su ti duhoviti.”

Popina *Kora* je, rekao bih, imala kod nas gotovo identičan prijem kao devedeset godina prije nje Maneov *Doručak na travi* na francuskoj likovnoj sceni. Često ostrašćeni čitaoci bili su suočeni sa, u mnogo čemu, čudnom pjesničkom knjigom, koja se gotovo ničim nije uklapala u njihovo iskustvo.

Kora se u vremenu kad se rađala moja generacija objavila kao „zvijezda na istoku“ iznad vitlejemske pećine, ali kraljevi i mudraci nisu bili blagonakloni prema njoj, baš kao što neće biti ni prema nama, pjesnicima rođenim kad i ona. Nas će dočekivati usudna ravnodušnost, a *Koru* svojevrsna „akustika prelomnog trenutka“: žestoki napadi i optužbe od pravovjerne kritike kako je to „poezija besmisla“, „nadrealističkog buncanja“, da „ništa ne znači“ itd, ali je s druge strane i „uzbuđeno slavljena“.

Kad dorastemo razumijevanju poezije, shvatićemo da je i *Nepočin polje* pisano u ime nas, *Korinih* vršnjaka, da su se njene „Igre“, „Vrati mi moje krpice“, „Belutak“, pa i „Kost kosti“ odnosili na naš svijet, a ne autorovih vršnjaka, ne na kritičare, ne na pismeni, polupi-

smeni ili nepismeni „svijet odraslih“ iz pedesetih godina, već na one koji su tad još samo sanjali i neposredno doživljavali ono o čemu govori pjesnik.

Prateći, dakle, „odrastanje“ vršnjaka svog pjesničkog prvenca, koji krajem pedesetih kreću u školu, Popa objavljuje trotomni bukvar poezije – zbornike narodnih umotvorina *Od zlata jabuka*, pesničkog humora *Urnebesnik* i pesničkih snoviđenja *Ponoćno sunce*, na kome se i sam učio (lijepom) čitanju i pisanju, na kome počiva njegov poetski svijet.

Kad smo postali radoznali gimnazijalci, Popa objavljuje *Sporodno nebo*, u kojoj zvjezdananac ispreda nezaboravnu slovensku priču o nebu i zemlji, o vremenu i prostoru, o silama svjetla i mraka, o „lipi u vječnom cvatu“. Kad smo se hrabro izborili da o ta četiri magična naslova pišemo matuske radove i upisali fakultete, objavio je *Uspravnu zemlju*, poetski vodič za hodočašće u srednjovjekovnu Srbiju.

Vršnjaci *Kore* su već apsolvirani kad Popa na književnim večerima prosipa *Vučju so* po njihovoj radoznalosti i mašti, svojevrsnu slovensku mitološku „horor“ poemu, koju je objavio zajedno sa još dvjema knjigama – *Kućom nasred drumu*, satkanom od antiratnih i rodoljubivih motiva komponovanim njegovim notama dugi niz godina, ali i miljkovićevskim, i *Živim mesom*, sa poetski uspelim smirivanjem lopte i okretanjem svakodnevice, „metafori dokumenta“, iz koje je neugasivo bljesnulo sazviježđe pivskih zapušača i zašumorile kaskade preko dječjih dlanova, a čistač ulice tresse krošnje da ubrza dolazak jeseni. Tako će *Živim mesom*, kao povjetarac u sazrele maslačke dunuti i razbuknati maštu nekolicine vršnjaka *Kore* i u njihovim studentskim sveskama nastaće prve pjesme, a uskoro u knjižarskim izlozima i prve knjige iz Popinog šinjela.

I sam pomalo zaveden poetikom jednostavnog iz *Živog mesa*, Popa se odlučuje da načini još radikalniji *Rez*, knjigu pjesničkih zapisa iz sedamdesetih godina, nastajalih u raznim prilikama i povodima. To je donijelo prvo malo razočaranje vršnjaka *Kore*, ali nisu pokazali osionost kritičara iz vremena svog rođenja, a nisu ni krili nezadovoljstvo, bar u međusobnim diskusijama.

A onda, kao odgovor, kao učiteljeva vrela šiba na dlanu nezahvalnog učenika, u časopisu „Savremenik“ otvorila se početkom 1985. godine beskonačnost *Male kutije*, fascinantnog ciklusa od jedanaest pjesama, u kojem se vidio ne samo „ceo svet“, već i da je majstorstvo vječno, neuništivo, otporno na zamor i zasićenost. Ali to ne bješe učiteljeva šiba, već pjesničko zavještanje, molba satkana na poetskom paradoksu: „Čuvajte malu kutiju“, „Ne ispuštajte je iz očiju“, „Ne klanjajte se maloj kutiji Jer nećete više moći Da se ispravite“, i zakasnijeli savjet: „Ako ste u snu imali posla Sa malom kutijom Bolje je da se uopšte ne probudite.“